

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๗/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการก่อกวนทำร้ายร่างกาย และดำเนินคดีอาญาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่

ที่ ๑

เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

ที่ ๒

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๒๑๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลสัญชาติ [redacted] เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยได้รับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ได้จับกุมผู้ร้องและกล่าวหาว่า ไม่มีหนังสือเดินทางและวีซ่า และพำนักอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนด จากนั้นผู้ร้องถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำในจังหวัดเชียงใหม่ก่อนได้รับการปล่อยตัวต่อมาระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดเชียงใหม่ (ไม่ทราบสังกัด) ก่อกวนและทำร้ายร่างกาย ถูกติดตามจากสัญญาณจีพีเอสรถยนต์และโทรศัพท์มือถือ ทำให้ต้องใช้ชีวิตอย่างหวาดกลัว นอกจากนี้ ระหว่างอาศัยอยู่ในประเทศไทย ผู้ร้องยังถูกผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้าน [redacted] และราษฎร [redacted] จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกันคุกคาม สอดส่องพฤติกรรมและรายงานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ทราบโดยตลอด ผู้ร้องเห็นว่า ตนเองถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติกรรมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ

/คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของผู้ร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๓.๒ หนังสือสถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ ที่ ตช ๐๐๒๐(ชม).๔(๒๔)/๔๔๙๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๓ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของ [REDACTED] อดีตทนายความของผู้ร้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓.๔ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของ [REDACTED] พยานบุคคลซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำร้ายร่างกายบริเวณสถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๓.๕ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของ [REDACTED] ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้าน [REDACTED] จังหวัดเชียงใหม่ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕

๓.๖ หนังสือสถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ ที่ ตช ๐๐๒๐(ชม).๔(๒๔)/๒๗๒๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๗ หนังสือตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ตช ๐๐๒๙.๖๓(๒)/๑๓๙ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.๘ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของ [REDACTED] สถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

๓.๙ หนังสือสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ ที่ ตช ๐๐๑๕(บก.น.๕)(๓)/๒๖๔ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

๔.๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๔ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

๕. ข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ ดังนี้

๕.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

๑) ผู้ร้องเป็นบุคคลสัญชาติ [REDACTED] และเป็นกรรมการบริษัท [REDACTED] ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ให้บริการปรึกษาด้านสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยได้รับการตรวจลงตราหรือวีซ่าประเภทท่องเที่ยว และพักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่า [REDACTED] จังหวัดเชียงใหม่ โดยช่วงระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ใหญ่บ้าน [REDACTED] และราษฎร [REDACTED] จังหวัดเชียงใหม่ ได้ร่วมกันสอดส่องและรายงานพฤติกรรมของผู้ร้องให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทราบโดยตลอด

๒) วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จับกุมผู้ร้องในข้อหาพำนักอยู่ในราชอาณาจักรเกินกำหนด และยึดหนังสือเดินทางของผู้ร้องไว้ โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้มาที่ห้องสอบสวนและจัดหาล่ามให้ แต่ล่ามให้คำแนะนำที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยึดหนังสือเดินทางของผู้ร้องไว้ และฉีกทำลายหน้าวีซ่า โดยมีเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของศาลจังหวัดเชียงใหม่เป็นพยานได้ว่า เอกสารดังกล่าวถูกฉีกไป ทั้งนี้ ผู้ร้องไม่สามารถขอก่อนหนังสือเดินทางเล่มใหม่ได้ เนื่องจากต้องใช้หลักฐานการแจ้งความจากสถานีตำรวจภูธรทางดง

๓) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้กำลังบุกเข้าบ้านเช่าของผู้ร้องทางหลังคาบ้านโดยไม่มีหมายค้น และไม่แสดงเอกสารประจำตัว ใช้กระบองและแท่งเหล็กทำร้ายร่างกายผู้ร้อง รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยายามฉีดยาเพื่อให้สามารถจับกุมตัวผู้ร้องได้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ห้ามไม่ให้ทนายความของผู้ร้องเข้าไปในบ้าน และบังคับให้ทนายความยอมรับข้อกล่าวหาและช่วยจับกุมผู้ร้อง จากนั้นทนายความของผู้ร้องไม่ได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ร้องอีก

๔) วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องกับเพื่อนเดินทางไปยังสถานีตำรวจภูธรหาดง และถูกจับใส่กุญแจมือ จนทำให้ข้อมือได้รับบาดเจ็บ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทบตีผู้ร้องให้นอนลงกับพื้น ต่อย ใช้เท้าเหยียบ และใช้เข่ากดบริเวณหน้าอกและศีรษะของผู้ร้องทำให้เกิดความเจ็บปวดทรมาน หลังเกิดเหตุ ข้อมือของผู้ร้องมีเลือดไหล ร่างกายและแขนมีรอยฟกช้ำ หายใจไม่สะดวก ปวดและมีนศีรษะ

๕) วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องถูกนำตัวไปขึ้นศาล โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ ควบคุม ผู้ร้องไว้ในรถยนต์ และศาลได้มีคำพิพากษาให้จำคุกผู้ร้องโดยไม่ได้ให้ผู้ร้องได้อยู่ต่อหน้าศาล ผู้ร้องถูกส่ง ไปที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ และถูกคุมขังเป็นเวลา ๑๕ วัน โดยเพื่อนผู้ร้องต้องจ่ายเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้ผู้ร้องได้รับการปล่อยตัว แต่ไม่สามารถกลับบ้านได้ เนื่องจากเพื่อนแจ้งว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะจับกุม ตัวผู้ร้องในข้อหาอื่น จึงพักอยู่ที่โรงแรมในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

๖) วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องถูกจับกุมตัวในโรงแรมที่พัก และถูกพาตัวไปที่ สถานีตำรวจภูธรสันทราย ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าไม่เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ร้องถูกปฏิเสธไม่ให้ติดต่อกับทนายความ เพื่อน หรือครอบครัว และถูกส่งตัวไปเรือนจำกลางเชียงใหม่โดยที่ยังไม่มีการพิจารณาคดี

๗) วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องประชุมผ่านระบบ VDO Conference ที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยศาลไม่สามารถระบุตัวตนของผู้ร้องได้เพราะมีเพียงสำเนาหนังสือเดินทางที่ถูกทำลายไปแล้วเท่านั้น ศาลพยายามขอให้ผู้ร้องรับหรือปฏิเสธข้อกล่าวหา แต่ผู้ร้องไม่ได้ตอบรับแต่อย่างใด

๘) วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องประชุมผ่านระบบ VDO Conference กับศาล จังหวัดเชียงใหม่ โดยรับสารภาพว่า บุกรุกเข้าไปในพื้นที่ของชาวบ้าน [REDACTED] และได้รับการปล่อยตัว ในวันดังกล่าว จากนั้นผู้ร้องไปซ่อนตัวอยู่ในโรงแรมห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ไม่สามารถกลับบ้านเช่าที่ [REDACTED] ได้ เนื่องจากได้รับคำแนะนำว่าจะไม่ปลอดภัย มีความเสี่ยงที่จะถูก ทำร้ายจากผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒

๑๐) นอกจากนี้ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อได้มีหนังสือถึงธนาคาร [REDACTED] ขอให้ระงับบัญชีธนาคารของผู้ร้อง เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการฉ้อโกง โดยสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ ไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหา หรือดำเนินการสอบสวนผู้ร้อง ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถเข้าถึงเงินทุน และไม่สามารถ ทำธุรกรรมทางการเงินได้

๕.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

สถานีตำรวจภูธรหาดง จังหวัดเชียงใหม่ (หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกร้องที่ ๑) ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือที่ ตช ๑๑๒๐(ขม).๔(๒๔)/๔๔๙๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ว่า ได้แต่งตั้ง ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามคำสั่งสถานีตำรวจภูธรหาดง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ ๒๑๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และได้จัดทำรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ แล้ว โดยสรุปว่า

/๑) เมื่อวันที่...

๑) เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. ผู้ถูกร้องที่ ๒ และเจ้าหน้าที่ ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ตรวจสอบบริเวณถนนมหิตล ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบผู้ร้องจึงขอตรวจสอบและทราบว่าผู้ร้องไม่มีหนังสือเดินทางติดตัวมาด้วย เมื่อตรวจสอบกับฐานข้อมูลบุคคลเข้าเมืองทำให้ทราบว่า

๑.๑) ผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๑.๒) เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ร้องได้ยื่นขออนุญาตอยู่ต่อได้จนถึงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เจ้าหน้าที่เห็นว่า ผู้ร้องเป็นบุคคลต่างด้าวอยู่เกินกำหนดมาแล้วเป็นเวลา ๑๗๓ วัน ไม่มีใบสำคัญประจำตัวติดตัวหรือเก็บไว้ในลักษณะซึ่งจะแสดงต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ เมื่อถูกเรียกร้องให้แสดง ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้นำตัวส่งสถานีตำรวจภูธรแม่ปิง เพื่อดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการแสดงใบสำคัญประจำตัว ผู้ร้องรับสารภาพและยินยอมให้ เปรียบเทียบปรับแล้ว

๒) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ญาติผู้ร้องนำหนังสือเดินทางของผู้ร้องมาแสดง ต่อพนักงานสอบสวนปรากฏว่า เอกสารระบุงการตรวจลงตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้จนถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ พนักงานสอบสวนจึงปล่อยตัวผู้ร้องไปเนื่องจากไม่มีความผิดตามข้อกล่าวหาว่าอยู่ใน ราชอาณาจักรโดยการอนุญาตสิ้นสุด และได้มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องพร้อมทั้งนำส่งสำนวนการสอบสวน ไปยังอัยการศาลแขวงเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔

๓) เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับคำร้องทุกข์จาก [REDACTED] ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ [REDACTED] จังหวัด เชียงใหม่ ว่าได้รับมอบอำนาจจาก [REDACTED]ให้นำหลักฐาน ภาพเคลื่อนไหวจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ร้อง เนื่องจากผู้ร้อง ขับรถยนต์เข้าไปในวัดและก่ดแตรเสียงดังหลายครั้ง เมื่อเจ้าอาวาสเข้าไปสอบถาม ผู้ร้องได้ถือมีดพร้าลงมาจากรถยนต์ เจ้าอาวาสจึงหลบเข้าไปในกุฏิ ผู้ร้องติดตามไปกระชากประตูกุฏิ ก่อนจะเดินกลับไปที่รถยนต์ และขับออกจากวัดไป

นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังได้รับคำร้องทุกข์จาก [REDACTED] ราษฎร [REDACTED] ซึ่งอาศัยอยู่ใกล้ [REDACTED]ให้ดำเนินคดีกับผู้ร้อง กรณีบุกรุกเข้าไปบริเวณบ้านแล้วใช้ มีดพร้าฟันที่ประตูกุกรงเหล็กอย่างแรงทำให้เกิดความหวาดกลัว ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้ประสานกับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ใหญ่บ้าน [REDACTED] และเจ้าหน้าที่กู้ภัย เดินทางไปยังบ้านเช่า

/ของผู้ร้อง ...

ของผู้ร้อง เพื่อเจรจาไม่ให้ก่อเหตุอีก เมื่อไปถึงบ้านเช่าพบว่า ผู้ร้องเดินไปมาอยู่ในบ้าน ส่งเสียงตะโกนตลอดเวลา ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงอยู่ที่ประตูบ้านและขอให้ผู้ร้องสงบสติอารมณ์ แต่ผู้ร้องไม่ยอมเจรจาด้วยผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงประสานให้อดีตนายความของผู้ร้องเดินทางมาช่วยเจรจากันผู้ร้องยินยอมมอบมัดพว้าให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเดินทางกลับ

ทั้งนี้ ในวันดังกล่าวไม่มีการใช้กำลังบุกเข้าไปในบ้าน ไม่มีการทำร้ายร่างกาย และไม่มีการยึดหรือฉีกทำลายหนังสือตรวจลงตราหรือวีซ่าของผู้ร้องแต่อย่างใด

๔) ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงประกอบพยานหลักฐาน ได้แก่ บันทึกการจับกุม ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ โดยสรุปว่า หลังจากเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเตรียมขออำนาจศาลจังหวัดเชียงใหม่เพื่อตรวจค้นบ้านเช่าของผู้ร้อง แต่ระหว่างนั้นได้รับแจ้งจากประชาชนว่า ผู้ร้องมีลักษณะอาการมีเมมาคล้ายผู้เสพยาเสพติดและเดินทางออกไปจากบ้านเช่าแล้ว จึงประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรจอมทองให้สังเกตความเคลื่อนไหว

๕) เมื่อผู้ร้องทราบว่ามีเจ้าหน้าที่จับตาดู จึงได้ขับรถยนต์หลบหนี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรจอมทอง และเจ้าหน้าที่ล่ามของผู้ถูกร้องที่ ๒ เข้าตรวจสอบพบรถยนต์ของผู้ร้องจอดอยู่บริเวณริมถนนในตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จึงขอตรวจค้น พบกัญชาแห้งซุกซ่อนอยู่ภายในรถยนต์ ผู้ร้องให้การรับว่าเป็นเจ้าของกัญชาดังกล่าว และได้พาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปที่บ้านเช่าเพื่อตรวจค้นเพิ่มเติม พบกัญชาแห้งอยู่ภายในบ้านอีกจำนวนหนึ่ง ผู้ถูกร้องที่ ๑ ส่งตรวจปัสสาวะผู้ร้องและได้รับการยืนยันจากโรงพยาบาลทางดงว่า ผู้ร้องมีสารเสพติดในร่างกาย จึงได้แจ้งข้อกล่าวหาว่าเสพและมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ (กัญชา) นำส่งสถานีตำรวจภูธรจอมทองดำเนินคดี โดยในระหว่างการจับกุมและแจ้งข้อกล่าวหาได้จัดหาล่ามให้ผู้ร้องรับทราบโดยตลอด

๖) เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องเดินทางไปที่สถานีตำรวจภูธรทางดงเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาว่า บุกรุกเคหสถานโดยใช้กำลังเข้าประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีอาวุธ ทำให้เสียทรัพย์ พกอาวุธเข้าไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร และทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ โดยผู้ร้องให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และไม่มีการควบคุมตัว

๗) ต่อมา ผู้ร้องได้เดินทางไป [REDACTED] เพื่อขอโทษต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายให้กับ [REDACTED] ๕,๐๐๐ บาท และให้แก่ [REDACTED] ๑,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายทั้งสองจึงถอนคำร้องทุกข์ในข้อหาทำให้เสียทรัพย์

๘) ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาพยานหลักฐานแล้วเชื่อว่า ผู้ร้องกระทำความผิดตามข้อกล่าวหาอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ มาตรา ๓๖๕ (๑) และ (๒) มาตรา ๓๕๘ มาตรา ๓๗๑ และมาตรา ๓๙๒ จึงเห็นควรสั่งฟ้องในข้อหาข้างต้น ยกเว้นข้อหาทำให้เสียทรัพย์ ซึ่งยอมความได้ตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) เมื่อผู้เสียหายได้แสดงความประสงค์ถอนคำร้องทุกข์แล้ว จึงเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

๙) วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ออกหมายเรียกครั้งที่ ๒ ให้ผู้ร้องมาพบและได้แจ้งให้ทราบว่า จะต้องนำตัวผู้ร้องพร้อมสำนวนการสอบสวนส่งพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาฟ้องคดีต่อศาล โดยผู้ร้องเดินทางมาพร้อมกับเพื่อน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ขอให้ [REDACTED] ซึ่งเป็นผู้มาติดต่อราชการ ช่วยเป็นล่ามให้ผู้ร้อง แต่ผู้ร้องขัดขืน ไม่ยินยอม และมีพฤติการณ์หลบหนี ดิ้นรนขัดขืนตลอดเวลา จึงต้องใช้เครื่องพันธนาการเพื่อควบคุมตัวผู้ร้องไว้ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคท้าย สั่งให้ผู้ร้องไปศาล เพื่อขอออกหมายขัง แต่ผู้ร้องปฏิเสธ จึงได้จับกุมตัวผู้ร้องเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๗

๑๐) วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นำตัวผู้ร้องไปฝากขังต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่ตามคำร้องขอฝากขังที่ ผ ๒๐๖/๒๕๖๔

๑๑) สถานีตำรวจภูธรหาดงได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีตามคำร้องนี้ และได้จัดทำรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ได้กระทำการไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่มีมูลความผิดทั้งทางอาญาและทางวินัยแต่อย่างใด

๑๒) [REDACTED] สถานีตำรวจภูธรหาดง ผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานการสืบสวนคดีบุกรุกเคหสถานของผู้ร้อง ให้ข้อเท็จจริงว่า ในขั้นตอนการรับทราบข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้อธิบายขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมให้ผู้ร้องทราบแล้ว แต่เมื่อจะต้องไปพบพนักงานอัยการ ผู้ร้องเปลี่ยนท่าที ขัดขืนไม่ยินยอมให้ความร่วมมือ และมีพฤติการณ์หลบหนี ไม่ยินยอมให้ควบคุมตัว จึงใช้อำนาจตามกฎหมายควบคุมตัวผู้ร้องไว้ที่ห้องขังของสถานีตำรวจเป็นเวลา ๑ คืน

๑๓) ในช่วงเช้าของวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ประชุม VDO Conference เพื่อยื่นคำร้องขอฝากขังต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่โดยไม่ได้พาตัวผู้ร้องไปศาล เนื่องจากเป็นแนวทางการทำงานของศาลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทั้งนี้ ได้จัดให้มีล่ามอาสาสมัครชาวต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานผู้ถูกร้องที่ ๒ มาทำหน้าที่สื่อสารระหว่างผู้ร้องกับศาล

๑๔) ศาลจังหวัดเชียงใหม่อนุญาตให้ฝากขังผู้ร้อง ๑๒ วัน ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงควบคุมตัวผู้ร้องไปเรือนจำกลางเชียงใหม่ และภายหลังการฝากขังครบตามกำหนด ผู้ร้องได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเพื่อสู้คดีต่อไป

๑๕) สถานีตำรวจภูธรหาดงแจ้งความคืบหน้าผลคดีของผู้ร้องตามหนังสือ ที่ ดช ๐๐๒๐(ชม).๔(๒๔)/๒๗๒๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) คดีอาญาที่ [REDACTED] ความผิดเกี่ยวกับคนต่างด้าว ศาลแขวงเชียงใหม่
จำหน่ายคดีชั่วคราว ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

(๒) คดีอาญาที่ [REDACTED] ความผิดเกี่ยวกับการครอบครองกัญชา อยู่ใน
ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

(๓) คดีอาญาที่ [REDACTED] ความผิดเกี่ยวกับการบุกรุก ศาลจังหวัดเชียงใหม่
จำหน่ายคดีชั่วคราว (ผู้ต้องหาหลบหนี) ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] คดีแดงที่ [REDACTED]
ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๕.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรณีกล่าวอ้างว่า สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ มีหนังสือขอความร่วมมือให้
ธนาคาร [REDACTED] ระบุบัญชีธนาคารของผู้ร้องทำให้ผู้ร้องไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงิน สถานี
ตำรวจนครบาลทองหล่อได้ชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือที่ ตช ๐๐๑๕(บก.น.๕)(๓)/๒๖๔ ลงวันที่ ๑๒
มกราคม ๒๕๖๖ ว่า ได้ตรวจสอบแล้วไม่พบว่า มีพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ
ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน ทำหนังสือถึงธนาคาร [REDACTED] เพื่อขอให้ระบุบัญชีของผู้ร้องแต่อย่างใด

๕.๔ ข้อเท็จจริงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๑) [REDACTED] อดีตทนายความของผู้ร้อง ให้ข้อเท็จจริงว่า ช่วงเช้า
วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ได้รับแจ้งกรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ ปิดล้อมบ้านเช่าของผู้ร้อง จึงได้เดินทางไปทันที
และพบว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้สื่อข่าวจำนวนหนึ่ง จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่า มีชาวบ้านร้องทุกข์
กรณีที่ผู้ร้องถือมีดพร้าไปอาละวาดที่บ้านพักของ [REDACTED] และที่วัด [REDACTED]
จึงได้ตะโกนคุยกับผู้ร้องจากนอกบ้าน จนผู้ร้องยอมมอบมีดพร้าที่ใช้ก่อเหตุ [REDACTED] เพื่อ
มอบต่อให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ [REDACTED] ยืนยันว่า ในวันดังกล่าวไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือบุคคลใดใช้
กำลังบุกเข้าไปภายในบ้านเช่า และไม่มีการทำร้ายร่างกายผู้ร้อง

๒) [REDACTED] พยานบุคคลซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง
ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำร้ายร่างกายบริเวณสถานีตำรวจภูธรทางดงเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้ให้
ข้อเท็จจริงว่า ระหว่างติดต่อกองการที่สถานีตำรวจภูธรทางดง พบเห็นชายชาวต่างชาติ [REDACTED]
๒ คน ทราบภายหลังว่าเป็นผู้ร้องกับเพื่อน กำลังส่งเสียงดังโวยวายและทำทนายเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่บริเวณ
ด้านหน้าสถานีตำรวจภูธรทางดง จึงเข้าไปสอบถามพร้อมทั้งช่วยเป็นล่ามสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ
กับผู้ร้อง ซึ่งขณะนั้นผู้ร้องยังคงโวยวายและอาละวาดอยู่ตลอดเวลา ผู้ถูกร้องที่ ๑ เชิญตัวผู้ร้องขึ้นไปบน
สถานีตำรวจ แต่ผู้ร้องไม่ยินยอมและได้วิ่งออกไปที่ถนน ผู้ถูกร้องที่ ๑ ช่วยกันจับแขนของผู้ร้องไว้ แต่ผู้ร้อง
โวยวายและดื้อรั้นขัดขืนการควบคุมตัวจนล้มลง มือของผู้ร้องพาดกับขอบปูนซีเมนต์ทำให้เกิดแผลถลอก

/แต่ไม่มี ...

แต่ไม่มีเลือดออก โดยระหว่างการจับกุมดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้ทำร้ายร่างกายผู้ร้อง และมีผู้เห็นเหตุการณ์จำนวนมาก

๓) [REDACTED] ผู้ใหญ่บ้าน [REDACTED]

[REDACTED] จังหวัดเชียงใหม่ ให้ข้อเท็จจริงว่า ช่วงเช้าของวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔. ได้รับแจ้งจาก เจ้าอาวาสวัด [REDACTED] และ [REDACTED] กรณีที่ผู้ร้องขับรถยนต์ไปหาแล้วถือมีดพร้าลงมาตะโกน โวยวายเสียงดัง และเดินจะเข้าไปทำร้าย ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับหนังสือชี้แจงของสถานีตำรวจภูธรหางดง ตามข้อ ๕.๒ ข้อย่อ ๓) ของรายงานนี้

นอกจากนี้ [REDACTED] ยืนยันว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกรุกเข้าไปภายใน บ้านฉีกทำลายหนังสือเดินทางและหนังสือลงตราหรือวีซ่า และทำร้ายร่างกายผู้ร้องแต่อย่างใด

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงและความเห็นจาก บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

๖.๑ ประเด็นการทำร้ายร่างกาย การจับกุมและดำเนินคดีโดยมิชอบ

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙^๑ ได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลไว้ โดยการค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่ มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ การควบคุมตัวหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็น

/เพื่อป้องกัน...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกาย

จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้น

บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่ กระทำ ความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมตัวหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี

เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี และกติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๔^๒ กำหนดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และในขณะที่จับกุม บุคคลใดที่ถูกจับกุมจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และจะต้องได้รับแจ้งถึงข้อหาที่ถูกจับกุมโดยพลัน บุคคลที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และบุคคลซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ต้องมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด

นอกจากนี้ คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ สอดคล้องกับกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนข้างต้น กล่าวคือ การควบคุมตัวบุคคลต้องกระทำภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ต้องแจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา จัดให้

/สามารถติดต่อ ...

^๒ กติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

ข้อ ๙

๑. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกลิดรอนเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

๒. ในขณะที่จับกุม บุคคลใดที่ถูกจับกุมจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุม และจะต้องได้รับแจ้งถึงข้อหาที่ถูกจับกุมโดยพลัน

๓. บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญา จะต้องถูกนำตัวโดยพลันไปยังศาลหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะใช้อำนาจทางตุลาการ และจะต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัวไป มิให้ถือเป็นหลักทั่วไปว่าจะต้องควบคุมบุคคลที่รอการพิจารณาคดี แต่ในการปล่อยตัวอาจกำหนดให้มีการประกันว่าจะมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดี ในขั้นตอนอื่นของกระบวนการพิจารณา และจะมาปรากฏตัวเพื่อการบังคับตามคำพิพากษา เมื่อถึงวาระนั้น

๔. บุคคลใดที่ถูกลิดรอนเสรีภาพโดยการจับกุมหรือการควบคุม มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาลตัดสินโดยไม่ชักช้าถึงความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมนั้น และหากการควบคุมไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลมีคำสั่งปล่อยตัวไป

๕. บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน

ข้อ ๑๐ วรรค ๑ บุคคลทั้งปวงที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดแห่งความเป็นมนุษย์

ข้อ ๑๔ วรรค ๒ บุคคลซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ต้องมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด

สามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ที่ไว้วางใจให้ทราบถึงการจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมตัว และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาลแต่ไม่สามารถส่งไปได้ในขณะนั้นให้เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับไว้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการ โดยห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าความจำเป็นแห่งพฤติการณ์แห่งคดี

๒) การตรวจสอบปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องใช้อาวุธมีดบุกกรุกเข้าไปในบริเวณบ้านของผู้เสียหาย และแสดงท่าทีข่มขู่ทำให้เกิดความหวาดกลัว จนเป็นเหตุให้มีการแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษเพื่อดำเนินคดีกับผู้ร้อง ผู้ถูกร้องทั้งสองในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงเดินทางไปที่บ้านเช่าของผู้ร้อง และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงซึ่งสอดคล้องกับพยานบุคคลในที่เกิดเหตุยืนยันว่า การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเจรจาไม่ให้ผู้ร้องก่อเหตุอีก ไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดทำร้ายร่างกายผู้ร้องตามข้อกล่าวอ้าง

ส่วนกรณีเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวน โดยออกหมายเรียกให้ผู้ร้องมารับทราบข้อกล่าวหาและนำตัวผู้ร้องส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล แต่ผู้ร้องไม่ให้ความร่วมมือ แสดงอาการต่อต้านขัดขืนการควบคุมตัว ผู้ถูกร้องที่ ๑ จำเป็นต้องใช้กำลังเข้าจับกุมทำให้กระทบต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้ร้องจนเกิดการบาดเจ็บ ประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคลซึ่งทำหน้าที่ล่ามในวันดังกล่าวที่ให้ข้อมูลว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจคนใดทำร้ายร่างกายผู้ร้อง บาดแผลถลอกที่เกิดขึ้นบริเวณข้อมือของผู้ร้องเกิดจากการวิ่งหนีการจับกุมและดิ้นรนขัดขืนจนล้มลง ไม่ได้มีเลือดไหลท่วมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง

๓) จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ แม้จะส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ร้อง แต่ถือเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคสาม คือเป็นกรณีที่บุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับหรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการจับกุมตัวผู้ร้องจึงเป็นไปตามขั้นตอนตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ถือเป็นกรณีสืบสวนคดีและเสรีภาพของผู้ร้องไปตามสมควรแก่กรณี จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๔) สำหรับกรณีกล่าวอ้างว่า ในวันนำตัวไปขึ้นศาล ผู้ถูกร้องที่ ๑ ควบคุมผู้ร้องไว้ในรถและไม่ได้เข้าไปในศาลเพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ควบคุมตัวผู้ร้องไว้ที่ห้องขังของสถานีตำรวจภูธรทางดง และดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่เพื่อขอฝากขังผู้ร้องผ่านระบบ VDO Conference ซึ่งเป็นแนวทางดำเนินการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ภายหลังศาลมีคำสั่งให้ฝากขังผู้ร้องแล้วผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงนำตัวผู้ร้องขึ้นรถไปฝากขังที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยในระหว่างการดำเนินการขอฝากขังนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑

/ประสานให้ ...

ประธานให้ล่ามซึ่งผ่านการรับรองจากหน่วยงานผู้ถูกร้องที่ ๒ มาช่วยสื่อสารกับผู้ร้อง ในชั้นนี้จึงยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน

๖.๒ ประเด็นการตรวจค้นบ้านผู้ร้อง

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้ให้การรับรองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔)^๓ ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และเป็นกรณีที่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่า สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

๒) จากการตรวจสอบปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พยานบุคคลให้ข้อมูลสอดคล้องกับการชี้แจงของผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่า ในวันดังกล่าวไม่มีบุคคลใดเข้าไปภายในบ้าน และไม่มีการทำลายประตูหน้าบ้านของผู้ร้องตามข้อกล่าวอ้าง ส่วนการตรวจค้นบ้านผู้ร้องในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นกรณีสืบเนื่องจากผู้ร้องถูกควบคุมตัวไว้พร้อมยาเสพติดในประเภท ๕ (กัญชา) ที่ซุกซ่อนอยู่ในรถยนต์ ในพื้นที่ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และผู้ร้องสารภาพว่าเป็นเจ้าของยาเสพติดดังกล่าว ผู้ร้องจึงพาผู้ถูกร้องที่ ๑ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรจอมทองไปตรวจค้นภายในบ้านเช่าของผู้ร้อง

๓) การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ค้นรถยนต์ของผู้ร้องพบสิ่งเสพติดซึ่งเป็นพยานหลักฐานตามสมควรในการขอเข้าตรวจค้นบ้านผู้ร้อง อีกทั้งยังมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน การเข้าตรวจค้นบ้านผู้ร้องซึ่งเป็นที่รโหฐาน แม้จะไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล แต่ถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ มีอำนาจดำเนินการได้ตามประมวลกฎหมายวิธี

/พิจารณา ...

^๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๒๑

๑.๒๑

(๔) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

๑.๒๑

๑.๒๑

พิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ (๔) ดังนั้น กรณีตามประเด็นนี้จึงยังไม่ปรากฏว่า มีการกระทำหรือ ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๖.๓ ประเด็นการฉีกทำลายหนังสือเดินทางและหนังสือลงตราหรือวีซ่า

จากเหตุการณ์ที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเดินทางมาที่บ้านเช่าของผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ภายหลังจากที่ผู้ร้องบุกเข้าไปในวัด ████████ ซึ่งพยานบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ ดังกล่าวได้ให้ข้อเท็จจริงสอดคล้องกับการชี้แจงของผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่า ในวันเกิดเหตุไม่มีเจ้าหน้าที่คนใด ฉีกทำลายหนังสือเดินทางและหนังสือลงตราหรือวีซ่าของผู้ร้อง ประกอบกับผู้ร้องไม่สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพถ่ายหรือร่องรอยความเสียหายของเอกสารดังกล่าว แม้ผู้ร้องอ้างว่า มีพยานบุคคล ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่สามารถยืนยันได้ว่า จำนวนหน้าหนังสือเดินทางของผู้ร้อง ไม่ครบถ้วน แต่ผู้ร้องไม่ได้แสดงรายละเอียดหรือช่องทางการติดต่อพยานบุคคลดังกล่าวให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทราบ กรณีจึงยังไม่พยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ฉีกทำลาย เอกสารประจำตัวดังกล่าวของผู้ร้องตามข้อกล่าวอ้าง และไม่อาจรับฟังได้ว่าการกระทำอันเป็นการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน

โดยสรุปเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินคดีกับผู้ร้องเป็นไปตามที่กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนด อีกทั้งสถานีตำรวจภูธรทางตงได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในสังกัด โดยมีการรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ไม่พบการกระทำ ผิดทั้งทางอาญาและทางวินัย จึงถือว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองในฐานะเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง ได้อำนวยความสะดวกธรรมแก่ผู้ร้อง และดำเนินการเพื่อให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ร้องตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองแล้ว กรณีจึงยังไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ผู้ร้องเป็นชาวต่างชาติ ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ แม้ผู้ถูกร้องทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกธรรมโดยการ จัดทาลำมช่วยเหลือในการสื่อสารทั้งในขั้นตอนการแสดงตัวเข้าจับกุม การแจ้งข้อกล่าวหา และการนำตัว ผู้ร้องส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลแล้ว แต่ปรากฏว่า การใช้ล่ามในการนำตัวผู้ร้องส่งพนักงาน อัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ขอความช่วยเหลือจากผู้มาติดต่อ ราชการในขณะนั้นให้ทำหน้าที่เป็นล่าม ซึ่งไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่จะรับประกันได้ว่า ผู้ทำหน้าที่ล่าม ดังกล่าวมีความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาเพียงพอที่จะทำให้ผู้ร้องรับทราบสภาพและเหตุแห่งความผิด ที่ถูกกล่าวหา และเข้าใจสิทธิของตนในฐานะผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมของไทย โดยละเอียด จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อ ตำรวจภูธรภาค ๕ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๗. มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ โดยให้ตำรวจภูธรภาค ๕ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกร้องทั้งสอง กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ล่ามที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในการสื่อสารกับชาวต่างชาติที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่กำหนดให้ในการพิจารณาคดีอาญา บุคคลซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันสิทธิในการได้รับแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพ และเหตุแห่งความผิดที่ถูกกล่าวหา สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาที่ใช้ในศาลได้

๘. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๖ จึงมีมติว่า กรณีตามคำร้องนี้ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๗ ของรายงานนี้ ต่อตำรวจภูธรภาค ๕ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลิกสี
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

